

ABONAMENTUL:

Pe un an . 28.— Cor.
Pe jumătate an 14.— „
Pe 3 luni . . . 7.— „
Pe o lună . . . 2.40 „
Pentru România și
străinătate:
Pe un an . . 40.— franci.
Telefon
pentru oraș și interurban
Nr. 750.

ROMÂNUL

REDACTIA
și ADMINISTRATIA
Strada Zrinyi Nr. 1/a

INSERTIUNILE
se primesc la admini-
strație.

Mulțumite publice și Loc
deschis costă șirul 20 fil
Manuscrisurile nu se tu-
napoiază.

Conștiința națională.

— Articol din afară. —

Dintre forțele morale cari conduc, dacă nu și stăpânesc în întregimea ei omenirea, și care începând cu vremurile preistorice — de pe a căror fond bituminos s'a desprins pentru prima dată cunoștința atotputernică în om — și urmând în cursul veacurilor au format istoria, scriind pagini de sânge și pagini de aur, forțe, cari necesar alcătuiesc chintesenta noastră dumnezeiască, astăzi, în marile zile istorice, pe cari le trăim, s'a ridicat la maximu-i de valoare: conștiința națională.

Nu este sentimente nu există pasiune s'o prevaleze în complexul sufletelor noastre. Astăzi ne place a crede că întocmai ca și-o uriașe pădure de brazi, trezită în vuietul unei vertiginoase și cutropitoare vijelii, neamul românesc va lăpăda dela sine toate uscăturile, toate crengile și buturugile putrede, bune doar să atragă fulgerile celeste, și să condenseze în ele vermina socială, ca apoi în marea zi a păcei, mândru și conștiu, să-și înalțe spre cer, ca și acele vârfuri de-o verdeață imaculată și viguroasă, idealul său național. Ne place a crede că după acest războiu purificator oamenii își vor întinde mâna frățește, dumănile corosive de suflete vor fi alungate în umbra trecutului; iar neamurile Europei nu vor cunoaște alt război, decât cel dat pentru cultură, știință, artă.

Se cuvine însă până atunci, să oțelim sufletele noastre cu tot prilejul, adăpându-le la acel izvor viu al zilelor noastre, care este conștiința națională. Numai întăriți în conștiința noastră de neam bimilenar, viguros,

genial și vrednic, vom putea duce la îndeplinire idealul sălășluit în tainița sufletului fiecăruia din noi. De aceea să nu lăsăm să treacă nici un moment de eroism, de fapte vitejești și nobile, săvârșite de soldații noștri pe câmpul de luptă, fără să trezească în sufletele noastre demnitatea: de Român, mândria: de a fi admirat, nădejdea: hărăzirei necesare a unei sorți mai bune în viitor. De aceea să nu lăsăm să treacă nici o suferință, nici o lacrimă, vărsată de mamele și soțiile române, fără gândul răsplății, celei mai imperioase și depline. De aceea să nu lăsăm să treacă zi, ceas, clipită fără a sfărâma una din verigele lanțului, care ține încătușat încă sufletul nostru în sboru-i spre idealul neamului românesc. De aceea de câte ori ne va întreba cineva, sau ne vom întreba noi înșine — și s'o facem cât de des, — ce ți-e mai scump pe pământul acesta, să răspundem cu capul sus: numele și limba de Român!

În forma-i de astăzi conștiința națională este un produs al vremurilor moderne. Într'adevăr, dacă examinăm istoria, vom găsi atât la Greci, cât și la Romani o mândrie și conștiință de sine, ca popor. Însă la unii era mai mult un dispreț față de barbarii impasibili artei; la ceilalți era acea gravitas romana, sentiment ambient al mândriei de cetățean și ostaș al urbei eterne. Scrutând mai departe în secolele de cutropiri și coagulări de neamuri, care a fost emigrațiunea popoarelor, și în timpul următor lor, al fondării de state, al cruciatelor ispășitoare, al dominațiunii bisericești, al glorioasei renașteri, până la invaziunea turcească, și mai încolo la începutul evului nou în monstruoasele războaie religioase, până la revoluțiunea franceză, ve-

dem că ideile conducătoare au fost lipsite de cea mai mică infiltrațiune a vreunei concepții naționale.

Abia revoluțiunea franceză, a cărei grandioasă operă fu redarea omului sie însuș, trezi acest minunat sentiment în spiritele eliberate și liberatoare. De atunci el a crescut de nedescris în intensitate, a fost nutrit cu sângele al mai multor războaie, dintre cari cel din 1871 și cele balcanice sunt, pe lângă triașele desfășurări de energie ale expedițiilor napoleoniene, principalele. Și de sigur, printre celelalte cauze de ordin economic și politic, ideia națională a fost un puternic resort al izbucnirii războiului de față. Că va ieși sau nu va ieși biruitoare, este o întrebare, pe care o va deslega vremea și rezultatele războiului. Un lucru însă este cert, că până nu va fi asigurată definitivă ei triumfare, pace durabilă nu va fi.

Iar ca să schițăm dezvoltarea conștiinței naționale în sânul poporului românesc, să nu ne facem iluzii, că ea ar fi prins rădăcină de mult în masele poporului. Nici chiar revoluția lui Horia și mișcările din 1848 n'au fost manifestări pur naționale. Ea a fost mai mult zestrea sufletească a unei elite de intelectuali. Dela cronicarii cu neobosite și vrednice condeie trecând la acei apostoli, cari au fost *Petru Maior, Gheorghe Șincai, Samuil Micu Klein*, până la neobositul dascăl al slovei românești, *Gheorghe Lazar*, și la aprigii luptători ai unui conștiu ideal național *Simion Bărnuțiu și Gheorghe Bariț*, iar în zilele noastre ajungându-și apogeul la un *Iorga, A. C. Cuza, Mehedinți*, conștiința națională a fost scânteia, care propagându-se în cursul anilor prin intermediarul acestor acumulatori de

O mamă!

Atară ninge, ninge și vântul nopții bate
Și sufletul stielnic durerea mi-l străbate,
Căci mă gândesc cu jale, la clipele senine
Când mamă, dulce mamă, eram în sat la tine
Când stam la stat adesea în nopți târzii cu stele
Și-mi povesteai de zine, de Feți-trumoși, de Iele;
Când mă 'nvătai în taină să fii smerit, cuminte,
Și să mă 'nchin, o mamă, cerescului părinte
Și să slujesc din suflet Fecioarei Precurate,
Că-i plină de blândete, isvor de bunătate,
Și când cuprinși de-odată de-un dor de rugăminte
Urzeam în lacrimi rugă cerescului Părinte
Și ne culcam în pace în nopți târzii cu stele
Și, eu visam în taină cu Feți-trumoși și Iele...

Și mă gândesc adesea la clipele acelea
Și mamă, dulce mamă, atunci mă prinde jelea,
Căci, știu că 'n lumea largă, în lumea prihănită
Sunt floare scuturată, sunt trunză vestejită...

Căci tu te-ai dus, o mamă, în țara celor sfinte,
În lumea nemuririi, la vecinicul Părinte

Numărul poporal pe 1 an 4 cor.

Și ți-ai lăsat copilul în plâns și 'n suspne
Departa 'n altă lume, departe mult de tine
Și-i astăzi suflet trudnic, muncit de toată firea,
Rămas ortac cu truda și prieten cu gândirea...

Căci chipul tău, o mamă, e stins și nu mai ăste,
Viața ta curată e astăzi o poveste,
Cu crai și zine mândre, cu Feți-trumoși și Iele,
Poveste mult dăioasă-i și plină-i mult de jele.
Și nu-i un glas în lume, ca glasul tău cuminte,
Să-mi cearnă 'n suflet trica cerescului Părinte
Și să mă 'nvețe ruga Fecioarei Precurate,
O mamă, dulce mamă, isvor de bunătate
Ce stai în nopți senine la veghe printre stele.
Să-mi luminezi viața și gândurile mele...

A. N. Târnaveanul.

Din războiul dela nord.

III.

De un martor ocular.

Pacea meșteșugită dela Londra prin care Rusiei i se retează pentru totdeauna pofta de a se mai amesteca în daraverile Balcanului, și Serbiei i se pune lațul în gât fără de aerul Adriaticei, a fost un pas nechibzuit al diplomației greoaie și neputincioasă,

Eră firesc de prevăzut de atunci că vântul celei dintâi ocaziuni binevenite, prin atâtea găuri secrete diplomatice croite cu intenții egoiste, o să aprindă nu peste mult din nou lumea cu o groază și furie de nedescris. Și așa a și fost.

S'a decretat mobilizarea declarându-se războiul.

În ziua de... Iulie primi-i biletul de chemare pentru a mă prezenta în decursul alor 48 ore la regimentul 63 de infanterie din Bistrița. Abia având timp de a-mi lua rămas bun dela pri-

Prețul unui exemplar 10 fileri.

Numărul poporal pe 1/2, 2 coroane

energie românească astăzi covârșește atât în Regat, cât și la cea mai mare parte din intelectualii noștri orice alt interes egocentric.

Cât ce privește poporul — rezervoarul cel mai nesecat al energiei naționale — e mai bine să nu vorbim aici. Sunt atâtea de făcut spre a îmbunătăți soarta

acestui uriaș blând cu inimă de copil și minte de geniu, încât vor trebui secole de muncă neobosită, ca să primească tot, ce-i revine. Când privești rezistența și perseverența, cu care a ținut piept atâtea secole celor mai eterogene și protivnice influențe, păstrându-și neștirbite și unitari firea, obiceiurile și limba, moștenite dela străbuni și părinți, te cuprinde fără voie acea puternică admirație, ce-o întâmpini în fața revelațiilor cerești.

Ce mare e poporul acesta, ce statornic în credința-i față de tron și patrie, ce tare, viteaz și nobil în manifestarea acestei credințe!

Ca acel falnic roman Mucius Scaevola, care vrând să dea statorniciei convingerilor sale proba cea mai elocventă, băgă și ținu mâna în avidele flăcări, fără să scârșnească, așa și poporul român fără împotrivire și clătire și-a întins dreapta cinstită monarhiei în vâltoarea celor mai cumplite flăcări, dând încodat proba cea mai elocventă a loialității sale.

Conștiu de datoria sa față de tron, conștiu de datoria sa față de patrie, dar conștiu și de memirea sa, care nu poate fi alta decât românească, acest popor dacă luptă și azi, ca leii, e pentru nădejdea, că o apropiată îndreptare a stărei lui nu poate întârzia, e pentru că simte, că nu va încerca nimeni să-i strivească și omoare în suflet aceea ce cere el mai scump, conștiința națională.

Căci ce este aceasta altceva pentru el decât ce e pentru flori soarele, pentru vietăți hrana, aerul și apa, pentru plante sucurile abundente, pe cari le dă mama noastră pământul și cu care trăim înflorind în plină fecunditate, iar fără ele ne ofilim vremelnic.

teni și cunoscuți am urcat trenul cu firma convingere că la anul o să-mi crească din pământul sterp al Galiției, îngrășat cu propriul meu sânge niscaiva cuate pe mormânt. Și fiindcă nefericirea și norocul din leagăn și până atunci tot de capul meu s'a ținut, nu-mi păsa de moarte, căci „Cine știe de e mai bine a fi sau a nu fi”... Devenisem indiferent amuzându-mă în gălăgia disperată a miilor de oameni de pe la toate gările pe unde treceau cari aveau același scop ca și mine, dar cu altă țintă și mângâindu-mă cu fatalitatea caracteristică nouă „o fi ce-a da Dumnezeu.”

Imi era groază însă de o eventuală schilodire ca să nu ajung de râsul copiilor și avizat la mila oamenilor cu suflet bun. Cu un singur lucru nu mă puteam împăca de loc: să nu-mi pot vedea casa părintească, părinții buni și nevasta iubită care încă înainte de mobilizare era dusă în țară.

Totul armatei... granița era închisă și trenurile nu mai comunicau pentru „civil bagajul” atât de nesuferit...

Mălăețat de oboseală cu sufletul zdrobit de privirea atâtor scene tragice de despărțire a soldaților de nevastă, copii și părinți, și cu gânduri, ce acum se tac, am cutrierat țara din

Atitudinea României.

O părere franceză despre sfiala României de a intra în războiu.
România la răspântie!

Arad, 18 August.

D. René Moulin redactor la „Revue Hebdomadaire” din Paris publică în cel mai nou număr al acestei reviste franceze un lung articol asupra politicii României, în care spune între altele:

„D. Brătianu, acest „sfinx român” are marea calitate — scrie redactorul politic al lui „Revue Hebdomadaire” — de a ști să temporizeze, fără a supăra pe aliați. Propunerilor ce i se fac de a hotărî intervenția României, d. Brătianu opune: intransigența cererilor sale și avisul statului major român. D-sa se ferește de a expune țara la dezastrul ce ar așteptat-o în caz că intervenția ei ar cădea într'un mod inoportun”.

În sprijinul acestei atitudini rezervate a dlui Brătianu, d. Moulin arată după părerile unui distins ofițer de stat major român, cauzele pentru cari România nu a intervenit de partea împătritei-înțelegeri:

„Noi nu putem interveni în acest moment fără a ne expune unui mare pericol”, — declară ofițerul român.

„Armata română puternică de 500 mii, în actualele condiții, ar fi forțată să se întindă pe un front care să învâluie nu numai frontiera de nord, dar și aceea dinspre Bulgaria. Ce ajutor am aduce noi aliaților în aceste condițiuni? Noi nu putem interveni până când aripa noastră dreaptă nu va fi în legătură cu armata rusă, iar flancul nostru acoperit de ea. Frontiera Moldovei este deschisă invaziunii inamice. Trebuie deci ca Rușii să ocupe Bucovina septentrională și să ferească astfel Moldova de orice amenințare din partea Austro-Germanilor; altfel adversarii noștri, pătrunzând în Moldova, ar putea să taie România în două părți.”

Reiese din aceste observațiuni atât de juste că intervențiunea României nu s'ar putea produce decât atunci când s'ar ști precis de partea cui intervine Bulgaria și când armatele țarului luând ofensiva, ar isbuti să devie din nou stăpână pe Bucovina.

„Frankfurter Zeitung” scrie următoarele în numărul său mai recent:

Hotărârea guvernului român relativ la ridicarea prohibirei exportului de cereale e o încercare cu scopul de a ieși din turburările interne. Nemulțumirea proprietarilor împotriva dlui Brătianu, dar mai ales împotriva dlui Costinescu ministru de finanțe, a devenit atât de mare, încât aceștia au trebuit să cedeze și a trebuit să evită cea mai excepțională ordinațiune a guvernului. Prohibirea cerealelor în România a fost declarată la începutul războiului, care fapt nu poate fi considerat ca justificare a necesităților proprii, ci într'adevăr ca un fapt de guvernare neamicabil împotriva Germaniei și Austro-Ungariei. Actuala ridicare a prohibirei exportului de cereale nu înseamnă schimbarea spre o direcțiune mai prietenoasă, deoarece nu noi avem trebuință de cerealele românești, ci România are trebuință de piața noastră. Acelaș domn Costinescu care a împiedecat exportul făinoaselor peste frontiera ungară, a fost forța motrice în chestia atitudinii anti-neutrale a României, relativ la nepermiterea transitului de munițiuni pe seama Turciei. Nu s'a comunicat dacă d. Costinescu care prin câștigarea pieței germane pe seama cerealelor românești vrea să-și salveze portofoliul, vrea oare dsa să-și abandoneze încăpăținarea relativ la oprirea transitului munițiilor, ba se poate presupune tocmai contrarul. Însă mai recent și în această chestie situația s'a schimbat așa, că în schimbul exportului cerealelor românești nu se mai poate vorbi despre admiterea transitului munițiilor. Și anume, acum Turcia are posibilitatea să-și fabriceze atâta munițiune, de câtă are lipsă, iar soarta Dardanelor nu este depusă în mâinile vre-unui ministru român. În consecință raporturile României cu noi au suferit o foarte mare schimbare în cele mai importante puncte. Că situația internă a României nu poate fi tocmai strălucită asta o dovedește comunicarea de mai jos obținută din sursă autorizată care s'a trimis din București în ziua de 15 August:

cu trup și suflet. Cătănească ne era viața, vorba și portul, gândirea și munca.

Dimineata abia atipiti ne sculam cu noaptea în cap, pentru a merge la „vizita marozilor” pe cari îi vindecam după prescripția militară cu „Dower”, „chinina”, „opiu”, „numai supă” „ajun”, „Einzeln” și „Verschärft”, de toate boalele câte le-a pus milostivul Dzeu pe ei. Către 9 ceasuri, fiind gata și obosiți de munca grea, cu gâtul uscat de atâta sbierătură, sburam până în vecini unde era și o coconită frumoasă și ni-l udam puțin cu zamă de hemei, apoi o plimbare ca să putem mânca mai bine, în urmă masa și un somn bunisor ca să ne îngrășăm puțin, ca să avem de unde slăbi în războiu, către seară pe răcoare nițică școală cu trupa sanitară, apoi bere, ris și glume, mai târziu cina cu o plimbare ca să putem suporta aerul de cafeana, în urmă „Schwartzul” și care nu avea boala „crisis buzunariensis” emulare întru câștigarea „championatului” la șampanie.

Beam, mâncam, ne petreceam. Eram adevărate cătane, știind că multora o să ne fie în Bistrița cina cea de taină.

Așa războiu am fi tot dorit până la isprăvirea lumii. Dar precum tot începutul are un sfârșit, așa și trândăvia noastră.

vest spre ost sosind cu anevoie în mijlocul acelor urmași vrednici ai grănițerilor năsăudeni de a căror strămoși prin vitejia și iscusința fără seamăn în anelele războaielor a tremurat lumea întreagă, ba chiar însuș Napoleon la Arcole.

Orașul liniștit de munte, cu burghezii greoi săsești și cu multă vorbă ungurească, ce până mai ieri părea o mănăstire se transformase în un furnicar de un tumult babilonic. Parcă se pornise văile cu un potop dar nu de apă ci de oameni, care curgea fără sfârșit înspre centrul cercului de mobilizare. Bătrâni albiți de vreme, feciori sdraveni rumeniți de arșița soarelui, glotași voinici cu copiii în brațe și nevestele de după gât, umpleau cazarmile, institutele publice, casele particularilor și străzile orașului.

Voia bună și glumele fără sfârșit a nenumăraților prieteni și cunoscuți pe cari îi întâlneam pas de pas mi-au șters și mie gândurile negre din suflet, mă simțeam bine, uitasem că am sosit să plec la războiu.

Ne îmbrăcară... Un ropot de hohote la revederea în hainele împăratului în cari abia ne recunoșteam, apoi alergături în ruptul capului din o stradă în alta, până ce cu chiu cu vai și-ai găsit compania sau batalionul la care ai fost împărțit. Din momentul acela am fost soldați

Două chestii îi preocupă în prezent pe miniștrii români. Chestia exportului, care e în legătură și cu chestia transitului mărfurilor destinate Bulgariei și Turciei. Politica dlui Costinescu a păgubit într-o măsură neînchipuită interesele economice ale României. Pe întreg globul pământului nu se găsește un alt popor care să tolereze așa ceva. Dar guvernul numai acum începe să-și dea seama despre marile pagube pe cari le-a adus țării proprii încăpăținarea lui în chestia împiedecării exportului de cereale. Acum ar vrea să ajute exportul; în această chestie guvernul român a avut tratative amănunțite cu reprezentanții puterilor centrale, cu cari afirmative s'ar fi și înțeles. Recentul consiliu de miniștri a debătut convențiile ce urmează să se încheie cu puterile centrale. Se svonește, că noua înțelegere exclude transitul de munițiuni pe seama Turciei, dar, totuși, însaș încheierea convențiilor constituie un fapt, care ar corespunde vechilor raporturi bune cu puterile centrale și ar da o nouă dovadă în această privință.

Contrar acestor svonuri, în Frankfurt în zilele din urmă se menține puternic svonul, că România a încheiat o convențiune de alianță cu quadrupla-înțelegere a cărei semnare se va face în zilele cele mai apropiate la Paris. Guvernul n'a făcut nimic pentru desmințirea acestui svon. Dimpotrivă, presa oficioasă, care în timpul din urmă arăta o tot mai mare simpatie față de puterile centrale, a devenit iarăș antigermană. „Viitorul” de ieri publică la loc de frunte un articol, care trebuie considerat ca o declarație din partea guvernului. Cuprinsul acestui articol arată evident, că guvernul își va menține punctul de vedere de până aci, adică acela, care pe lângă desconsiderarea celor mai vitale interese ale României favorizează numai interesele Rusiei. Deci România și de aci înainte va apăra interesele rusești prin aceea că prin toate mijloacele de cari dispune va împiedeca transitul materialului de război pe seama Turciei, în vreme ce favorizează transitul materialului de război ce vine prin Serbia pe seama Rusiei și prevede Serbia cu toate mărfurile de care aceasta are cea mai mare lipsă.

Deodată cu această îndepărtare a frontului presei oficiale, în Balcani se observă o

în o bună zi ne sosi porunca prea înaltă să plecăm și noi întâiul marș-batalion.

Tăcuți și convinși de seriozitatea momentului, am luat calea spre gară, împănați cu sfântul nostru tricolor, căci batalionul era compus numai și numai din combatanți neaoși Români.

Nu am văzut măcar pe unul să plângă, nu am auzit măcar unul care să se vaete, deși durerea le era mare și vitrigia omenească îi sugruma de gât.

Își mângăiau nevestele cărora le încleștase suspinul gura, își sărutau copiii rumeni dragălași, lăsau să spuie voie bună consăngenilor de pe acasă și urcau trenurile voinicii strigând în gura mare: „De mi-o fi scris să mor muiere, o să se îngrijească împăratul de tine și copii!”

Trenul se pune în mișcare, pe drumul ud de lacrimi și sânge a copiilor și soțiilor desperate.

Orașul, incetul cu incetul dispăre în urma noastră și numai amintiri de noi mai rămân. Noi lunecăm înainte în monotonia sunetului de roți a trenului de povară spre necunoscut...

Dr. S.

tot mai febrilă acțiune agitatorică a reprezentanților quadruplei-înțelegeri. După toate presemnele guvernul are angajamente față de quadrupla-înțelegere și mai ales față de Rusia, și deci el nu mai are libertatea de acțiune. Nici pierderle luptelor de către Ruși nu au putut să aducă vre-o modificare acestei atitudini, deoarece în cercurile competente se crede, că acele eșecuri sunt numai temporale, întrucât acum ori mai târziu marea ofensivă rusească ca o furtună va mătura pe Germani din țară.

În alte vremuri eșecul politicii financiare a guvernului ar fi silit de mult o schimbare de guvern, dar situația internă a țării nu oferă prilejul de a se putea forța demisiunea guvernului ce înoată în apele rusești, deoarece partidul conservator care alternativ cu partidul liberal conducea politica României, într'atâta e de divizat și slăbit, încât nepuțincios e silit să asiste la incorecta acțiune a guvernului liberal. D. Marghiloman care în ciuda intrigelor dlui Filipescu și Ionescu e șeful partidului conservator, se pare că nu are destulă energie. Ceilalți șefi ai partidului, dnii Carp, Maiorescu și Todor Rosetti sunt înaintați în vârstă, iar partidul nu are un bărbat mai tânăr și mai energic care în actualele împrejurări să știe să se valideze. Dacă însă România nu se va cuminti în curând și nu va scăpa de prăpastia „prieteniei” rusești, în cazul acesta soarta ei e hotărâtă, întrucât atașarea ei la Rusia este egală cu faplica renunțare la aspirațiunile ei naționale, căreia de sigur în curând îi va succeda renunțarea la întreaga ei viață națională și la independență.

Târgul conștiințelor.

Sub titlul: „Târgul conștiințelor”, organul oficios al guvernului român „L'Independancé Roumaine” publică următorul articol:

Dacă disprețuim profund pe acel, foarte puțini de altfel, cari s'au lăsat a fi corupți și susțin, fiind plătiți, o cauză care nu este a noastră, stimăm tot atât de puțin și pe corupătorii.

Cum n'am judeca cu severitate pe străinii cari își permit să se amestece în afacerile interne ale țării noastre, pentru a creia curente câte odată contrarii intereselor noastre. Și ce amestec încă! Un amestec care constă în a arunca germenii corupției în presa noastră, a îndepărta pe cetățeni dela datoriile lor, a-i face să joace un rol nedemn.

Astfel de mijloace ne inspiră dăgust dar nu ne nelliniștesc.

Numărul celor cari au cedat promisiunilor, cari au cedat tentațiunii, este cu totul infim, o repetăm, și ei au fost prea curând demascați pentru ca să ne temem din partea lor. Acest târg al conștiințelor, deschis în țara noastră, a crelat totuși un sentiment de iritare foarte viu contra corupătorilor, cari răspândesc aurul cu amândouă mâinile.

Și în contra acestor corupători, oricine ar fi el, toți Românii resimt aceeași indignare și toți vestejesc atitudinea lor cu aceeași energie cu care Salandra i-a vestejit, când și-a ținut discursul din înălțimea Capitoliului.

Să nu-și inchipuie străinii că dacă au cumpărat câteva conștiințe, câțiva indivizi pătați și câteva organe venale ale presei noastre, au cucerit dintr'o lovitură opinia publică.

Nu se formează, nici nu se distrug convingerile, și aspirațiunile unui popor cu bilete de bancă. Agitațiunea factice creiată astfel, dispăre în mijlocul corului de indignare pe care îl ridică asemenea procedee.

Sforțările vânduților cari vor să-și câștige banii lor, te fac să zimbești de milă, și naivitatea celor cari plătesc, pare a fi la nivelul lipsei lor de scrupule.

Corupătorii ș'o știe dacă n'o știu încă: își pierd timpul și banii. Departe de a câștiga simpatia mulțimei, procedeul lor neloial îi face antipatici și uneltirile ascunse irită. El se înșeală și persistând

în acțiunea lor, nu vor putea decât să compromită iremediabil cauza pe care pretind că o apără prin aceste mijloace reproșabile.

Ceea ce interesează pe publicul român sunt mai întâi interesele românești. Idealul și interesele superioare ale țării servesc și vor servi de conducător poporului românesc. Interesele străine trec pe planul al doilea, și nu intrigile corupătorilor ne vor face cauza lor simpatică și ne va determina să uităm datoriile noastre ale tuturor. Acțiunea lor tinde să producă tocmai efectul contrar.

Insemnări pe răboj.

Arad, 18 August 1915.

În Cluj apare o foale maghiară, cu titlu modest, cu cuprins modest și totuși cu un mare renume la noi. Dintre foile provinciale maghiare cari au aceeași misiune de santinelă, de-i pace ori război, ea se pare a se fi bucurat de mai multă reclamă gratuită în trecut decât toate celelalte, pe coloanele ziarelor românești de dincoace.

„Ujság”.

Observăm că a rupt și „Ujság” cu tradiția, de data asta. O să-l urmărim consecvența. Iată ce cetim în numărul dela 15 August despre „doi soldați din Bistrița... cari se plimbă liniștiți, puțin mândri, pe piața regelui Mateiu”:

„Pe pieptul unuia atârână o medalie de vitejie de aur, mare, lângă ea medalia de vitejie de argint și medalia de merit a armatei germane. Pieptul celuilalt este nedecorat, nu atârână pe el nici un insemn de merit, dar nu cu mai puțină majestate pășeste alături de tovarășul său. Marea medalie de aur trezește uimirea fiecărui trecător; este prețioasă medalia asta și face să trezească uimire. Mă interesează — scrie redactorul dela „Ujság” — istoria insemnului și eu o iau către ei să-i întreb de vitejia care a meritat cea mai frumoasă distincție. Aspirantul de ofițer, după ce-i fac întrebarea, îmi răspunde zimbând, într'o unghurească puțin stricată pentru că-i român, îl chiamă Grigorie Vicaș:

— Te rog, n'am făcut ispravă prea mare. La 26 Iulie, eram lângă Zolkiev, dușmanul se cuibărise în comuna Kamin. Neputându-l alunga cu focul artileriei domnul comandant ne-a întreb: cine se anunță voluntar să aprinză satul, să mi se înfățișeze. M-am înfățișat, m-am furișat până în sat, l-am aprins și-am primit medalia de vitejie aceasta de aur. Celelalte două le am de mai demult.

Am vrut să-l ispitesc mai departe, însă n'a vrut să mi se destăinuiească. Mă întorc zimbând către al doilea:

— Dar d-ta voinicule, n'ai nici o astfel de piesă cu care să te făleşti?

— Ba da — îmi răspunde — și-mi scoate din buzunar o fotografie, fotografia sa: pe piept străluceste una lângă alta o legiune întregă de distincții din timp de pace și război. Câte distincții numai poate primi peste tot un soldat, se înșirue una lângă alta.

— Această decorație am primit-o încă în 31 August trecut, când cu prilejul retragerii noastre am salvat o întreagă baterie de mitraliere — căci sunt comandant al unei astfel de baterii — cu un mare număr de muniție. În 1 Decembrie m-au numit sergent maior, în 23 am primit medalia de argint. La 22 Iunie am ajuns aspirant de ofițer și în 11 Iulie am primit medalia de vitejie de bronz. Înstârșit, la 26 Iulie am primit medalia de recunoștință soldățească de argint germană.

— Și crucea de argint pentru merite?

— O am primit deja în 1913, când am salvat mai multe vieți omenești.

Pavel Urs — așa-l chiamă — își pune apoi fotografia în buzunar, și-i mulțămesc.

— Pentru ce nu-ți atârână decorațiile? — îl întreb la despărțire.

— De ce? Doar dacă merg pe front și dau năvală pe câțiva Muscali așa zuruie ca șrapnelul — îmi răspunde zimbând Pavel Urs — și începu să se plimbe încet, mândru, la pas cu tovarășul său Grigorie Vicaș, pe medalia de aur a căruia tocmai se joacă o rază de soare ce se strecură printre nori...”

Jertfa pentru tron și patrie!

Adusă de meseriașii români din Blaj.

1. Pantilimon Ambrus, păpuțar, căsăt., 2 copii, infanterist, pe câmpul de luptă.
2. Ioan Anton, sodal croitor, june, infant, pe câmpul de luptă.
3. Aurel Băncilă, păpuțar, căsăt., sergent, prizonier, Tomsk, Rusia.
4. Victor Băcilă, sodal păpuțar, june, la tren pe câmpul de luptă.
5. Nicolae Baciu, păpuțar, căsăt., 3 copii, caporal, serviciu intern.
6. Ioan Bărbat, cojocar, căsăt., 2 copii, caporal, prizonier, Rusia.
7. Nicolae Bărbat, țegător de cărți, necăs., sergent, câmpul de luptă.
8. Nicolae Barna, păpuțar, june, infant., bolnav în spital.
9. Iuliu Bartoc, măcelar, căsăt., 1 băiat, plutonier la jandarmerie.
10. Iuliu Bela, sodal mecanic, june, plutonier, serviciu intern.
11. Petru Berar, sodal croitor, june, infant., bolnav în spital.
12. Nicolae Berar, sodal cojocar, june, infant, pe câmpul de luptă.
13. Vasile Bindea, păpuțar, căsăt., 6 băieți, infant., aplicat în atelier.
14. Ioan Blaga, tipograf, căsăt., 4 băieți, infant., pe câmpul de luptă.
15. George Both, tipograf, căsăt., 3 băieți, fruntaș, rănit în Galizia.
16. Nicolae Chicidean, croitor, căsăt., 4 copii, infant., aplicat în atelier.
17. Vasile Ciortea, păpuțar, căsăt., infant., aplicat în atelier.
18. Timoteiu Coleșă, măsar, căsăt., 2 copii, infant., pe câmpul de luptă.
19. Nicolae Gligor, măsar, căsăt., 1 copil, infant., pe câmpul de luptă.
20. Emil Halász, absolvent a școlii de construcții, june, infant., în garnizoana în Alba-Iulia.
21. George Halász, măsar, căsătorit, 1 copil, infant., pe câmpul de luptă.
22. Ioan Hebean, viticultor, june, caporal, pe câmpul de luptă.
23. Arcadie Ienășel, barbier, căsăt., 1 copil, infant., superarbitrat.
24. Ferdinand Kampf, croitor, căsăt., 2 copii, infant., garnizoana Alba-Iulia.
25. Teodor Lupu, sodal măsar, căsăt., 3 copii, infant., pe câmpul de luptă.
26. Dumitru Manta, barbier, căsăt., 1 copil, sanitar, pe câmpul de luptă.
27. Nicolae Mărcuțiu, cojocar, căsăt., 1 copil, infant., a murit la ocuparea Lembergului.
28. George Mărginean, măcelar, căsăt., 1 copil, infant., a murit la ocuparea Lembergului.
29. Ioan Mărginean, măcelar, căsăt., 3 copii, infant., prizonier în Rusia.
30. Iosif Martin, sodal croitor, june, infant., pe câmpul de luptă.
31. Teodor Mera, sodal croitor, june, caporal, pe câmpul de luptă.
32. Aurel Mihertă, vopsitor, căsăt., 1 copil, infant., pe câmpul de luptă.
33. Porfiriu Migia, păpuțar, căsăt., infant., pe câmpul de luptă.
34. Petru Moga, franzelar, căsăt., 2 copii, infant., serviciu intern.
35. Aurel Mihertă, vopsitor, căsăt., 1 copil, infant., pe câmpul de luptă.
36. Aurel Moldovan, grădinar, june, infant., rănit în Galizia.
37. Nicolae Moldovan, sodal croitor, june, artilerist, rănit, în spital.
38. Oliviu Murășan, pantofar, căsăt., infant., prizonier în Rusia.
39. Nicolae Murza, măcelar, căsăt., 1 copil, plutonier, proviantură.
40. Eugen Nicola, mecanic, căsăt., 6 copii, plutonier, aplicat în atelier.
41. Traian Novac, comerciant, căsăt., 2 copii, artilerist, pe câmpul de luptă.
42. Adrian Nyerges, comerciant, căsăt., 2 copii, infant., serviciu intern.
43. Ștefan Nyerges, comerciant, căsăt., 2 copii, sergent, proviantură.
44. Nicolae Oltean, măsar, căsăt., 4 copii, infant., bolnav în spital.

45. Victor Clesanschi, păpuțar, căsăt., 1 copil, infant., în garnizoana din Abrud.
46. Augustin Pepelea, păpuțar, căsăt., 3 copii infant., serviciu intern.
47. Valer Preancu, croitor, căsăt., 2 copii, infant., pe câmpul de luptă.
48. Constantin Păcurariu, sodal mecanic, june, infant., pe câmpul de luptă.
49. Iustin Prună, comerciant, june, marinar, Pola.
50. Ioan Pojan, viticultor, june, caporal, garnizoana Alba-Iulia.
51. Iuliu Prodan, sodal croitor, june, infant., pe câmpul de luptă.
52. Ștefan Puia, mecanic, june, sergent, prizonier, Taschid, Asia rusească.
53. Ioan Radu, sodal comerciant, june, infant., pe câmpul de luptă.
54. Alexandru Rîțiu, tipograf, june, infant., pe câmpul de luptă.
55. George Rîțiu, zidar, căsăt., 4 copii, infant., pe câmpul de luptă.
56. Ioan Rîțiu, sodal croitor, june, infant., pe câmpul de luptă.
57. Traian Rîțiu, măsar, căsăt., 2 copii, infant., garnizoana din Alba-Iulia.
58. Ioan Rîțiu, păpuțar june, artilerist, pe câmpul de luptă.
59. Miron Roșiu, tipograf, june, infant., pe câmpul de luptă.
60. Emil Rozor, tipograf, căsăt., 1 copil, caporal, pe câmpul de luptă.
61. Virgil Rozor, tinichigiu, june, infant., garnizoana din Alba-Iulia.
62. Alexandru Șărătean, mecanic, june, infant., garnizoana din Alba-Iulia.
63. Ștefan Șarlea, mecanic, căsăt., 2 copii, infant., serviciu intern.
64. Izidor Seserman, păpuțar, căsătorit, 3 copii, infant., prizonier, Niș, Serbia.
65. Ioan Șofron, funar și curelar, căsăt., 2 copii, infant., în atelier.
66. Ioan Șiler, comerciant, căsătorit, 1 copil, sergent, proviantură.
67. Ioan Spinean, tipograf, căsăt., 2 copii, infant., pe câmpul de luptă.
68. Ioan Suciu, sodal pantofar, june, infant., pe câmpul de luptă.
69. Alexandru Tulea, măsar, căsăt., 1 copil, infant., pe câmpul de luptă.
70. Vasile Tulea, cojocar, june, husar, pe câmpul de luptă.
71. Ioan Sfârlea, sodal comerciant, june, caporal, pe câmpul de luptă.
72. Precup Vintilă, păpuțar, căsăt., caporal, serviciu intern, Bucovina.
73. Vasile Voicu, păpuțar, june, infant., pe câmpul de luptă.
74. Artimon Zăriaș, sodal cojocar, june, infant., pe câmpul de luptă.
75. Andreiu Zima, palir, căsăt., infant., pe câmpul de luptă.
76. Nicolae Zdrenghea, legător de cărți, june, caporal, pe câmpul de luptă.
77. Onisie Fodor, bărdas, căsăt., 5 copii, infant., pe câmpul de luptă.

ASENTAȚI DELA 36—42 ANI.

78. Cornel Gruția, măsar, căsăt., 5 copii.
79. Axente Grula, implegat la bancă, 3 copii.
80. Iosif Ianza, sodal comerc., june.
81. Emil Oltean, măsar și palir, căsătorit, 2 copii.
82. Nicolae Păcurar, măsar, june.

ASENTAȚI DELA 42—50 ANI.

83. Mateiu Corvin, tipograf, necăs.
  84. Petru Gabriș, ferar, căsăt., 5 copii.
  85. Alexandru Șărătean, măsar, căsăt., 8 copii.
- Blaj, în August 1915.

Comunicat de:

Prof. Gavril Precup,

presidentul „Societății meseriașilor români din Blaj”.

Basarabia sub cmuț.

Continuăm cu rezumatul interesantei broșuri a dlui Dighiș, asupra tristei soarte a Basarabiei sub jugul rusesc.

Starea politică.

Rusia este țara spânzurătorilor, țara deportărilor în masă, a călăilor și a absolutismului desăvârșit. Dacă Rușii au de suferit, cu atât mai mult suferă națiunile subjugate din împărăția țarului.

Românii nu se bucură de nici un drept politic. Chiar după 1906 când țarul a fost nevoit să introducă o constituție dispunând să se aleagă deputați în Duma imperială, voința Românilor a fost înlăturată. Din 9 deputați aleși în Basarabia, nici unul nu este Român.

„Pe Români nu-i vrea guvernul rusesc. Românii nu sunt buni decât pentru bir și armată. Ei duc povara datoriilor, dar nici un drept nu le este îngăduit în împărăția blestemată a țarului sângheros!”

Unirea cu România.

La 1877, Rusia vorbea ca și astăzi, de războiul eliberării de sub jugul turcesc.

Rusia înfrântă de Turci, a cerut ajutorul României după ce țarul jurase că va respecta integritatea teritoriului ei.

După ce însă cu ajutorul Românilor Turcii au fost învinși, Rusia a uitat jurământul dat.

În congresul dela Berlin a pretins să ia înapoi cele trei districte basarabene.

Actul brutal și perfid al Rusiei deslănțui indig-nare și protestări în țară. Atunci țarul a amenințat pe domnitorul Carol că-I va desarma armata.

Înzadar marii Români, Ioan C. Brătianu și Mihail Cogălniceanu au apărut înaintea aeropagului european drepturile sfinte ale țării.

Nelegiuirea s'a consumat. Cele trei districte basarabene au fost luate de Rusia, drept răsplătă pentru sângele românesc dela Plevna și ca o mărturie vie cât valorează cuvintele de onoare și jurămintele Rusiei autocrate!

Repararea nedreptății.

Astăzi, Rusia strivită fiind de oștirile austro-germane, a venit timpul să se repare nedreptatea istorică dela 1812 și 1877. Basarabeni așteaptă mântuirea lor.

În mesajul domnesc dela 15 August 1878, domnitorul român Carol I se adresa cu aceste cuvinte Corpurilor legiuitoare:

„Europa ne-a impus un dureros sacrificiu prin cedarea județelor noastre de peste Prut.

Nu există Român dela domn până la ultimul cetățean care să nu deplângă deslipirea unei părți din pământul strămoșesc decretată de Europa!”

Iar la sfârșitul aceluși mesaj, Vodă Carol spunea aceste cuvinte profetice:

„Să nu disperăm. Din contră să avem statornică credință că ceea ce rivalitatea intereselor și necesitățile momentului nu ne-a dat astăzi, mâine se va da de către dreptatea mai bine luminată a Europei!”

Acel mâne profetizat de nemuritorul rege Carol I a sosit.

Basarabia trebuie să redevie românească!

Războiul.

Telegrame oficiale.

Biroul telegrafic ungar ne trimite spre publicare următoarele telegrame oficiale:

Budapesta, 17 August. — Se comunică dela cartierul principal:

Pe frontul rusesc: În cursul urmăririi dușmanului ce se retrage neîncetat trupele ces. și reg. cari stau sub comanda l.-generalului Arz au înaintat până la Dohinka (20 km. la sudvest de Brest-Litovsk). Landwehrul ungar a respins o ariergardă rusească, care luase poziție lângă Piszac. Forțele comandate de arhiducele Iosif Ferdinand înaintază spre Sanow lângă Bug. Generalul Kövess l'a aruncat pe dușman peste Bug în regiunea Konstantinow. La nord de Bugul inferior cavaleria austro-ungară luptă în strânsă legătură cu cavaleria germană.

Pe frontul de lângă Wladimir-Wolinsky și din Galizia orientală e liniște.

Pe frontul Italian: Canonada artileriei grele italiene,

împotriva forțurilor noastre din Tirol a ținut ieri toată ziua. Trupele de infanterie dușmană mai slabe, cari în Wal-Sugana, au înaintat peste păraul Paso până la Carzano (la nordost de Borgo) le-am respins. Pe frontul din regiunea litoralului Italianii au continuat atacurile cu forțe mai mari împotriva pozițiilor noastre dintre Kru și Tolmina, dar i-am respins pretutindeni. Plăutul Doberdo a fost ieri după amiază improșcat de un foc de artilerie destul de violent.

Berlin, 17 August. — Se comunică dela marele cartier principal:

Pe frontul occidental: În fața Ostendei, bateria noastră de tărnișă a alungat 3 distrugătoare dușmane. În Argonnii ostici am ocupat La fille Monte un tranșeu francez. La Bapaume un aeroplan englez a căzut în mâinile noastre. Echipajul, doi ofițeri, i-am făcut prizonieri.

Pe frontul oriental: Grupul mareșalului Hindenburg: În regiunea Rupischky și următoarele lupte consecutive au fost cu succes pentru noi. Am făcut 625 prizonieri (printre cari 3 ofițeri) și am capturat 3 mitraliere.

Trupele conduse de generalul Litzmann, din armata colonel-generalului Eichhorn, au cucerit cu asalt forturile dintre Niemen și Iesia, din frontul sudvestic al cetății Kovno. Ele au făcut prizonieri peste 4500 Ruși și au cucerit 240 tunuri și o mare cantitate de alt material de război.

Armatele generalilor Scholtz și Gallwitz în lupte continue l-au aruncat pe dușman iarăș în direcția spre est. Au făcut prizonieri 1800 Ruși printre cari 11 ofițeri, au capturat și 10 mitraliere.

Pe frontul nordostic al cetății Nowogeorgiewsk am cucerit cu asalt un fort mare și două construcții pentru închiderea terenului dintre forturi. Aproape în toate celelalte puncte ale frontului a reușit să-l aruncăm pe dușman și mai mult îndărăpt. Am făcut 2100 prizonieri, 19 tunuri și alt material de război.

Grupurile prințului Leopold de Bavaria și mareșalului Mackensen continuă să înainteze victorioase.

Comandamentul suprem rusesc în comunicatul său oficial dat din 16 August afirmă, că ariergardele rusești au cucerit în 13 August la Dunajow, pe Zlota-Lipa, 2 rânduri de tranșee germane și au omorât pe apărătorii tranșeelor. Trupele noastre din acest punct au cunoștință numai despre o întreprindere a unei partrule rusești, în noaptea spre 13 August, care a dat deplin greș și cu prilejul acesta dușmanul a lăsat îndărăpt în fața pozițiilor noastre 4 morți și 2 răniți, dar nouă nu ne-a pricinuit nici o pierdere.

Atitudinea statelor balcanice.

Sub titlul: „Ținuta statelor balcanice”, *Neue Freie Presse*, cu data de 16 August scrie:

„Grecia, Bulgaria și România fiind presiionate din partea puterilor împătritei înțelegeri vor trebui să ia o hotărâre grabnică. Este întrebarea dacă vor ceda ori nu. În Grecia s'a intrunit parlamentul și nu este exclus cu desăvârșire ca majoritatea pe care se sprijinește Venizelos să încerce o schimbare a politicii de până acum a regatului elen. Totuș poate că nu, pentru că pretențiile pentru cedarea părților de teritorii alăturate Greciei prin tratatul de București, fac sânge rău partizanilor lui Venizelos. La tot cazul zilele viitoare vor arăta cum statele balcanice vor primi ofertă împătritei înțelegeri — un consentiment al tuturor abia poate fi așteptat”.

Prevederile lui Venizelos.

Despre prevederile lui Venizelos *Berliner Tagblatt* primește la 16 August direct din Atena următoarele informațiuni:

„Venizelos s'a întreținut cu o personalitate politică din anturajul său asupra principalelor chestiuni ale politicii externe. După informațiunile ce s'au putut alege, prevederile fostului prim-ministru se pot rezuma în următoarele:

Venizelos susține ca și până aci că interesele Greciei congruiază cu ale ententei, deoarece Germania tinzând spre Salonic se declară ca dușmană elenismului. Interesele Greciei pretind că îndată ce se vor ivi împrejurări favorabile să se alăture ententei. Cu toate aceste astăzi, dată fiind situația desperată a Rusiei, par a nu fi date condițiile pentru alăturare, așa că Grecia este necesitată să rămâie și pe mai departe în neutralitate.

După părerea lui Venizelos înfrângerea de până acum a Rusiei nu alterează să succedă victoria finală a ententei”.

Aeroplan franceze în Italia.

Din Chiasso se anunță:
Treizeci și cinci de aeroplan franceze au sosit în Italia pentru ca să facă serviciu pe frontul italian.

Ordinul către armată al arhiducelui Frideric.

Dela cartierul presei se anunță:
Arhiducele Frideric la ziua nașterii Maj. Sa monarhului a dat către armată următorul ordin de zi:

A trecut anul de când ducem războiul. În acest an ne-am luptat cu o glorie neîntrecută. În această zi ne învoim promisiunea să eluptăm cu perseverență victoria finală.

Nou plan de război al Rușilor.

Din Kopenhaga sosesc informațiile următoare:

Rușii sunt hotărâți să cedeze Brest-Litowsk-ul și să încerce o reorganizare a armatei lor în dosul mocirlelor Rokitno.

Retragerea guvernului Goremkyn.

Din München se anunță:
Din cercurile franceze bine informate sosește știrea că retragerea cabinetului Goremkyn se face în timpul cel mai apropiat. Din cabinet va rămânea numai ministrul de război Polivano. Președintele partidului cadeților, Miljukow, a pregătit un program cu constituirea noului guvern. În noul minister coaliționist va avea un rol conducător.

Italianii speră că Grecia va ceda.

Berlin. — „Vossische Zeitung” primește dela corespondentul său din Lugano: „Stampa” anunță că alături a avut loc un viu schimb de telegrame între ministrul de externe Sonnino și oficiile de externe ale antantei, precum și ambasadorii italieni din București, Sofia și Atena. La Consulta se mai speră, că păstrea energetică a împătritei înțelegeri va face ca Grecia să cedeze.

Rușii mai speră să învingă.

București. — „Nowoie Wremia” — după cum se anunță din Petrograd — scrie în legătură cu veștile de pace răspândite în Petrograd și Moscva, că Rusiei îi trebuie biruință și nu pace. Câtă vreme nu vom învinge — scrie ziarul rusesc — nici vorbă nu poate fi despre pace. „Nowoie Wremia” arată în sfârșit că în baza înțelegerii încheiată cu celelalte state din antantă, Rusia nu poate încheia singură o pace aparte și astfel nici discuta nu se poate asupra acestei chestii.

Serbia cedează.

Sofia. — Protestul Serbiei împotriva notei antantei n'a surprins pe nime. Din sursă bine informată se asigură, că Serbia s'a declarat aplicată să renunțe la teritoriul în litigiu cuprinzând orașele Monastir, Prilep, Ochrida, Istip și Coceana și să le cedeze Bulgariei.

Semioficiosul „Samouprava” care se arăta neînduplecat față de pretențiunile Bulgariei, în nrul din 14 August, scrie într'un ton mai conciliant și accentuiază, că propunerea antantei e o mare cinste pentru Serbia.

Primul ministru bulgar Radoslavoff a asigurat șefii opozițiunii bulgare, că deocamdată Bulgaria nu are intențiuni agresive față de Serbia.

Tratativele turco-bulgare au ajuns la un punct mort.

Rotterdam. — „Courant” anunță din Sofia: Tratativele turco-bulgare nu pot progresa, pînănd Turcia condițiuni inacceptabile. Nu e exclus însă ca Bulgarii să se hotărască la un pas mai energic. Față cu propunerile din urmă ale împătritei înțelegeri, guvernul bulgar și-a menținut atitudinea de până acum, adevărat că nu le poate accepta, câtă vreme Grecia și Serbia nu se vor învoi să cedeze teritoriile dorite de Bulgaria.

Deschiderea scupștinei.

Sofia. — Se anunță din Niș: Sedința de Luni a scupștinei a fost numai o sedință formală. Ieri scupștina a ținut sedință secretă. Se afirmă de cei inițiați, că în această sedință primul ministru Pasici a declarat, că guvernul

lasă în sarcina scupștinei să decidă în chestia notei antantei. El e împotriva concesiunii în favorul Bulgariei, dar dacă scupștina decide cedarea Macedoniei, el și statul major vor trage consecințele. Sesiunea scupștinei va ține 2—3 ore.

In chestiunea stipendiilor.

— Articol din afară. —

Deoarece se apropie datul însemnat când epitropiile fundațiilor noastre se convoacă spre a împărți stipendiile disponibile studenților dela facultățile universitare, este corect a se asculta glasul tinerimei însăș, care cunoaște mai bine cerințele carierelor apucate. Ne îndemnăm a prezenta chestiunea ce urmează, cu atât mai multă râvnă, cu cât suntem îndreptățiți a aștepta că și această cauză va fi judecată cu aceea obiectivitate largă cu care privește fiecare epitropie chestiunea capitală a sucrescenței de intelectuali.

Din complexul multiplu al chestiunii universitare se ridică în mod dominant și acut chestiunea complectării studiilor la universitățile din străinătate. Ori cât s'ar nizu celalalte împrejurări a se apropia de importanța acestei chestiuni, oricât s'ar preta mizeriile mici dar trecătoare de-a fi pe planul prim de interes, totuș noi, cei cari am viețuit viața de universitar, afirmăm că nimic nu ne apasă mai mult decât a fi în proprietatea unei oarecare diplome și a fi departe de nivelul modern al științei apusene, de-a fi absolvit studiile din Cluj sau Buda-pesta și a te simți numai la începutul de-a cuprinde adevărata esență a carierei viitoare.

Suntem doar astăzi în lumea specializării, mai mult în știință decât în orice ram de activitate; e lucru cunoscut că profesorii sunt siliți a trata în mod tangențial multe chestiuni de prima forță. Aceste chestiuni rămân nelămurite de mulțorii pe întreaga carieră, dacă nu cumva cercetările proprii nu le luminează. Imprejurările speciale ale noastre însă aproape că zădărnicesc munca intensivă a scrutărilor rezultând în cele mai multe cazuri capacități numai de-a doua mână: eventuale talente fără cunoștințele necesare.

Epitropiile fundațiilor noastre se pot fâli cu acei stipendiați ai lor cari au avut fericirea ca în decursul studiilor universitare să poată trece pe câte două-trei semestre la universitățile din străinătate, căci e lucru cunoscut că la universitățile din apus au ajuns rezultatele cele mai frumoase chiar și în testimonii, las' că și individul a venit îndărăt la noi, cu idei mai vaste și cu vederi mai largi. Se poate însă trage la îndoială că oare studiul acesta îndeplinit în decursul anilor de universitar este oare cel mai binefăcător pentru intelectualul specialist de mâne? Oare acel timp, când omul își adună suruburile ca să-și construiască baza individualității sale, este cel mai potrivit pentru a-și infiltra în sânge acele fine nuanțe ale bunului și răului de ordin mai superior?

Lucrul apare luminat că petrecerea individului în străinătate numai după terminarea studiilor va rezulta acel maxim de cunoștințe și imbolduri pe care ni-l pretinde impetuos viitorul nostru de specialiști cu bună pregătire. Numai omul care este în curat cu toate elementele poate să admire armonioasa conlucrare a mecanismului complicat sau numai dela înțelegerea superioară a chestiunilor poate trece specialistul la aprecierea corectă a detaliilor.

Obținerea diplomei în împrejurările de până acum are asupra noului diplomat efectul brus de-a orbeca într'un întunec de formule și construcții fără a avea puterea de-a domina elementul sublimelor forțe ale naturii... studiul de completare are efectul de-a ridica pe om la puterea de ocărnuire și avansare.

Pentru a împrumuta documentării de mai sus greutatea autoritară a celor chemați, este destul a aminti că însși profesorii noștri ne-au deobligat de pe catedră, că nu vom începe munca largă a vieții până atunci, până când nu vom petrece semestrele necesare sau călătoria noastră științifică în apusul progresat. Este ușor de întrezărit că la acest postulat categoric fiecare universitar răspunde cu ultima sfortare

materială a capacității sale, fii tuturor neamurilor conlocuitoare tind spre nivelul spurei, numai nouă celor stipendiați ni se întoarce calea, deoarece tocmai la acest an, de cea mai categorică importanță, nu ni se mai votează stipendiul acomodat.

În urmarea acestor stări triste se poate explica boala socială ce ne obsedează, că în chestiuni de prima valoare ne adresăm totdeauna la specialiști străini, deoarece ai noștri nu au pregătiri necesare, rezultând de aici că noi ca neam cu dorința de mai bine susținem o întreagă castă de specialiști străini (mai multe mii), până ce diplomații noștri se sbat cu micile mizerii ale vieții zilnice.

Fiind această chestiune luminată, rugăm epitropiile fundațiilor noastre a hotărâri:

1. Să se dea stipendiștilor după absolvirea studiilor încă doi ani stipendiul pentru depunerea riguroaselor și pentru completarea studiilor în străinătate.

2. Epitropiile fundațiilor să întrevină la guvern pentru esoperarea concesiunilor necesare. *Vicd.*

INFORMAȚIUNI.

Arad, 18 August 1915.

INȘTIINȚARE ACELOR CARI VREAU SĂ TRIMITĂ BANI PRISONIERILOR DIN RUSIA. Suntem rugați să anunțăm prin coloanele ziarului nostru că acela care vreau să trimeată bani prizonierilor în Rusia prin mijlocirea fruntașului nostru institut „Victoria” din Arad, să scrie legibil și cu litere latine adresa exactă a prizonierilor. Să se știe apoi, că se primesc pentru trimiterea în Rusia numai sume peste 50 coroane.

— *Mâne, Joi, și poimâne, Vineri, fiind sărbători — Schimbarea la față a Dlui Is. Hr. și Sf. Ștefan, — numărul viitor al ziarului nostru va apare Sâmbătă seara.*

O mie de aviatori americani pentru Franța. „Berliner Zeitung” anunță din Rotterdam:

„New-York Herald” anunță că o personalitate diplomatică care a reprezentat Statele-Unite la Paris, organizează, din bani americani și cu aviatori americani, un corp de aviație, compus din o mie de aeroplane, care va fi pus la dispoziția comandamentului armatei franceze. Până acum s'au adunat dela bogătașii americani cinci milioane de lei și o personalitate care se bucură de mare faimă în Statele-Unite va fi șeful acestui corp.

Această flotă aeriană a fost creiată ca Statele-Unite să aibă la caz de nevoie aviatori experimentați. Studenții universităților Yale, Princeton și Harvard au fost invitați să ia parte la această acțiune. Corpul va forma o trupă independentă, având ofițeri proprii, printre cari vor fi și aviatorii americani Thaw, Norman, Prince și Curtes, cari se află de mult pe frontul francez.

Se afirmă că Vincent Astor și numeroși alți bogătași americani, au și cumpărat aeroplane și le-au pus la dispoziția comitetului de inițiativă.

Cum au părăsit Rușii Varșovia? Ziarul „Times” află dela corespondentul său că golirea Varșoviei a început la 15 Iulie st. n. Poliția perchiționă fiecare casă și silea pe locuitori să plece. Mai bine de 350.000 locuitori ai Varșoviei — între aceștia și jumătatea populației evreiești — au trebuit să părăsească orașul și să se lase transportați în lăuntru Rusiei. Mai bine de 10.000 familii din Varșovia au fost complet ruinate. Corespondentul suszisiului ziar cunoaște cazurile multor familii cari aveau averi de milioane și cari astăzi sunt sărace lipite pământului. Toate metalurile aflătoare în Varșovia — brute sau prelucrate — au fost fie transportate în lăuntru Rusiei, fie nimicite. Clopotele tuturor bisericilor din Varșovia au fost date jos și expediate în Rusia. Încă din ziua de 21 Iulie, toate vehiculele trecuseră Vistula și luau drumul Moscovei. Prețul mâncărilor devenise în vremea din urmă înzecit. Conducta de apă nu mai funcționa, deoarece mașinele ei fuseseră transportate în lăuntru Rusiei.

Regele bulgar la frontiera greco-bulgară. Semioficiosul guvernului bulgar „Echo de Bulgarie” scrie: Regele Ferdinand întorcându-se din Küstendil a vizitat frontiera greco-bulgară și posturile de frontieră dela Bistrița. Regele Ferdinand sosind cu automobilul îndărăpt la Sofia a fost întâmpinat cu ovații din partea populației.

Un nou regat polon? „Daily Chronicle” scrie: În cercurile diplomatice se așteaptă, că luarea Varșoviei va conduce la proclamarea unui nou regat al Poloniei, compus din Polonia rusă, dintr'o parte a provinciei prusiene Posen și o parte din Galiția. Ziarul a descoperit chiar și un rege potrivit pentru acest regat, anume pe arhiducele Carol Ștefan de Austro-Ungaria. Știrea dovedește cel puțin că nu se așteaptă prea mult la o întoarcere a Rușilor.

Aviz abonaților din România.

Fiindcă poșta din Tară nu primește mandate poștale cu bani pentru Austro-Ungaria, rugăm stim. noștrii abonați, ca abonamentul să-l transmită reprezentantului nostru administrativ: Dlui inginer Grigore Dabija — București, str. Rumeoară 23., care este îndreptățit a face orice fel de incassări în contul nostru.

Cu acest aviz am răspuns deselor întrebări ce neconțin primeam în chestile dela abonații noștri din Tară.

ADMINISTRAȚIA ZIARULUI.

Ultima oră.

AU CĂZUT FORTURILE CETĂȚII KOVNO.

Berlin. — Dela cartierul principal se anunță oficial:

Cetatea Kovno cu toate forturile ei și enormă cantitate de material de războiu, peste 400 tunuri e de ieri noapte în stăpânirea Germanilor.

Cetatea am cucerit-o cu asalt împotriva unei apărări viguroase.

RUȘII NU MAI POT REZISTA PE LINIA BUG.

Din cartierul pressei se anunță: Biruința dela Kovno și continuele noastre victorii fac iluzorie pentru Ruși menținerea liniei Bugului. Germanii prin cucerirea frontului sud-vestic al cetății Kovno, au pus stăpânire pe întreg lanțul de cetăți de pe țărmul Niemenului sudic.

ARMATA MAREȘALULUI MACKENSEN A AJUNS LA KODEN.

Cartierul pressei anunță: Aliații au trecut Bugul pe mai multe locuri și înaintează. Pe unele locuri suntem numai la o depărtare de o zi de Brest-Litovsk.

Armata lui Mackensen care înaintează dinspre sud e numai la o depărtare de 18 klm. de cetate. Armata a șasea care stă sub comanda generalului Arz a înaintat până la Piscoci. Armata generalului Kövess a trecut Bugul la Nemirow, iar armata arhiducelui Iosif la Janovna.

Brest-Litovsk e impresurat dinspre sudvest. Rușii și-au pus toată speranța în forturi și au început retragerea generală în interiorul brăului de fortificații. Cavaleria germano-austro-ungară a ajuns până la Stavtice.

GUVERNUL GUNARIS A DEMISIONAT.

Atena. — Camera grecească alegând președinte pe Venizelosistul Zaritzlavnov, guvernul Gunaris și-a dat dimisia.

POȘTA ADMINISTRATIEI.

Au plătit în abonament următorii: Ilie Radin Cerneghiaz, 4 cor.; Ioan Băraș, Szt.-Andrașfalău, 4 cor.; Ivantie Bedreag, Petris, 2 cor.; Nicolae Delon, Leant, 2 cor.; D. Romul Pulca, Szászkezd 7 cor., până la 31 August a. c.; D. Donesie Tărăngă, Lugosel, 2.40 cor., până la 20 Sept. a. c.

Kenjiro Tokutomi.

Până la moarte...

Roman japonez.

Tradus în românește de: P. Robescu.

(Urmare)

(38)

În seara în care bătrâna vorbise cu Takeo de un divorț eventual, dânsul se arătase așa de hotărât a nu-l face, încât mama sa îi făgăduise că o să amâne până la întoarcerea lui.

Totuș se îndoia de el ba chiar se temea că dragostea lui pentru Nami va crește mai mult în timpul lipsei, și la întoarcere nu îi va mai face pe plac, sau poate că în acel timp, s'ar putea să se întâmple ceva, care să-i stânjenească hotărârile ce luase.

De aceea, crezu mai nimerit s'o sfârșească în timpul lipsei lui Takeo.

Pe de altă parte, nu-i prea părea bine să-și calce făgăduiala dată lui Takeo, și de aceea, cu toate insistențele lui Chijiwa, întârziase.

Dar sângele pe care îl vărsase iar Nami, a hotărât lovitura de grație și bătrâna se decise să facă o vizită familiei Kato, care fusese mijlocitoarea căsătoriei lui Takeo cu Nami.

Cu toate că erau vecini, dânsa nu intrase decât odată în casa Kato, când a trebuit să-i întoarcă vizita, prin care le mulțumea de căsătoria ce se făcuse. Când o văzu, doamna Kato bănuia o veste urâtă. Totuș o primi cu multă curtezie, dar când a aflat motivul vizitei, simți că i se frânge inima. Nici odată nu s'ar fi gândit, că mâinile cari au strâns nodul dintre familiile Kataoko și Kawashima vor trebui să strice căsătoria.

Doamna Kato, rămase mirată și zăpăcită, văzând în ce chip se prezintă bătrâna Kawashima la dânsa, și cum spune, fără să roșească, cuvinte lipsite de milă. Doamna Kawashima stătea dreaptă pe scaun, cu mâinile pe genunchi și ceeace spunea, era pornită din convingere. Vicontesa, după ce a ascultat-o, a răspuns la toate cele spuse.

Atunci, doamna Kawashima s'a simțit roșind, deoarece, vorbele vicontesei Kato combăteau răutatea și egoismul soacrei.

Și pe când era sub imperiul supărării, iar vorbele îi ieșeau continue din gură, deodată își aduse aminte de toată dragostea ce avea pentru Nami, pe care o considera ca pe a doua fiică, și se gândi că reproșurile ei ar putea să aducă un mai mare rău, nenorocitei copile.

Cu greutate mare își stăpâni mânia și ceru să-i spuie toate motivele cari formau pentru soacră pretextul divorțului, și răspunzând punct cu punct la toate, dărâmand toate argumentele bătrânei. Ba în urmă, după ce a căutat să-i miște inima, a rugat-o chiar ca să fie indulgentă.

Rugăciunea însă, nu a avut nici un efect, căci bătrâna Kawashima, cu o privire de dispreț, i-a arătat cât este fără de folos discuția aceasta, iar în urmă, prin vorbe i-a spus neted că orice încercare este de prisos și că ar fi mai bine să transmită hotărârea sa, părinților Nami.

Doamna Kato ascultând-o, se gândea la Nami cât este de bolnavă, și-i venise în minte scena morții surorii sale, mama nefericitei Nami, împreună cu durerea ce o va simți generalul, la auzul acestei vești.

Gândurile acestea îi măreau tristetea ce simțea în suflet, și pe când lacrimi calde îi cădeau în jos pe față, își mai făcu încă odată curaj și încă odată îi spuse cât este de indignată. Dânsa ar fi vrut să întrebe și pe bărbatul său, dar se gândi că dânsul nu va consimți niciodată să ia parte la o faptă așa de nedreaptă, după ce contribuise la căsătoria lui Takeo cu Nami.

Doamna Kawashima plecă mai supărată de cum venise, și chiar în seara aceea scrisese lui Yamaki.

Tot în aceeaș seară, doamna Kato, în lipsa bărbatului său, scrisese lui Takeo, pe vaporul pe care se găsea, și-i comunică și-i spuse pericolul ce-i amenință fericirea sa casnică, în timpul lipsei lui. Făcu aceasta, pentru că, cu toate spusele bătrânei, dânsa nu a crezut de fel că Takeo voia să divorțeze, și era convinsă că dânsul nu știa nimic.

În timpul acesta, doamna Kawashima însărcinase pe Yamaki să ducă dânsul părinților fetei cererea de divorț, iar acesta, supunându-se fără înconjur, alergă fără să piardă vremea, la familia Kataoka. *(Va urma)*

Redactor responsabil: Constantin Savu.

Mulțămită.

Rugăm pe această cale se primească sincerile noastre mulțămite, toți prietenii și cunoscuții cari cu cuvinte de mângâiere au încercat se aline nemărginita noastră durere ce am îndurat prin pierderea iubiților noștri copii Felicia Dr. Dobrea n. Popescu și Nicu Popescu.

Aurelia și Ioan Popescu.

CONCURS.

„Maramurășana” inst. de cred. și economii societate pe acții în Sighetul-Marmației publică concurs pentru postul de contabil, după ce contabilul ales din cauze neprevăzute nu și-a putut ocupa postul.

Salarul anual 2400 cor., bani de cvartir 600 cor. și tantiemă statutară eventual adaus de plată.

Dela concurenți se cere absolvarea școlii comerciale, atestat de maturitate, praxă — să poată lucra independent, cunoașterea limbilor română, germână și maghiară și cautiune 2000 coroane.

Petițiunile de concurs sunt a se înainta până în 5 Septembrie a. c. la adresa direcțiunii institutului în Maramarossziget.

Contabilul se alege pe un an de probă.

Postul este de a se ocupa din 15 Septembrie

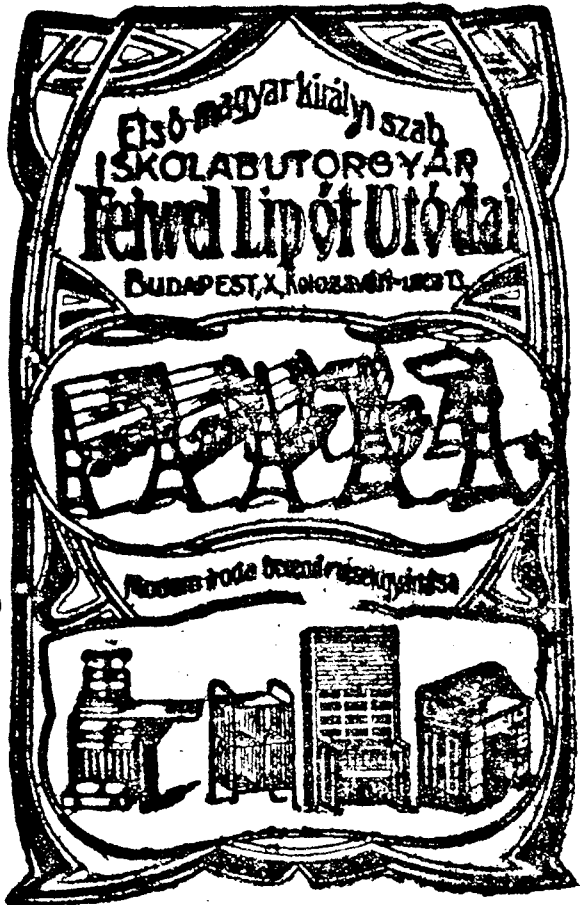
a. c.

Sighetul-Marmației la 11 August 1915.

(Ma 2490—3)

Direcțiunea.

**Prima fabrică de bănci de școală
brev. reg. ung.**

Liferează

cele mai moderne și mai bune
bănci de școală

brevetate sistem „Felwel”,
„Zahn” și „Rettig”, mobil
biliar pentru școli aparate de
gimnastică, mobilier modern
pentru biserici, bănci pentru
biserici și mobilier pentru
„grădinițe de copil.”

Fe 1288

Prețuri gratis.

**Fabricarea aranjamentelor de
birouri moderne.**

**Librăria diecezană din Arad, (strada
Deák Ferenc Nr. 35) caută
un sodal librar
și un practicant**

care a absolvat cu succes cel puțin 2
clase la o școală medie. (L 2489 — 8)

Ministerul Finanțelor

**Direcțiunea Contabilității Generale a Sta-
tului și a Datoriei Publice. Datoria Publică.**

Nr. 74.112 din 18 Iulie 1915.

Publicațiune.

A 25-a tragere la sorți a titlurilor de rentă 5%,
amortibilă din 1903, împrumutul de 185.000.000
lei, se va efectua în ziua de 19 August (1 Sept.)
1915, ora 10 dimineața, în sala specială a Mini-
sterului de Finanțe, conform dispozițiilor sta-
bilite prin regulamentul publicat în Monitorul
Oficial Nr. 245 din 7 Februarie 1906.

La aceasta tragere se vor amortiza titluri
pentru o valoare nominală de 1.348.000 lei, în
proporția următoare:

48 titluri de	5.000 lei	240.000 lei.
160 „ „	2.500 „	400.000 „
409 „ „	1000 „	409.000 „
598 „ „	500 „	299.000 „

1215 titl. p. o valoare nomin. de: 1.348.000 lei.

Publicul este rugat a asista la tragere.

p. Directorul Contabilității Generale a Statului
și Datoriei Publice,

D. Popovici

**Se primesc
în vipt și quartir 3—4 studenți,
teologi etc. la o familie românească
din Arad. A se adresa la administrație.**

Advocat diplomat,

care până la sfârșitul războiului nu poate
deschide cancelarie advocațională. Ofertele să
se trimită directe subscrisului.

Dr. P. Licărețu
advocat.

L 2494 — 1

Temesör (Temes vuc).

**In atențiunea
negustorilor!**

*Acoperirea trebuințelor de
ciocoladă și zaharicale pen-
tru prețuri de fabrică. :: ::
In depozit: Kugler, Hel-
ler, Túrth și Manner. :: ::*

GÁBOR MIKLÓS Arad,
Piața Andrásy, colțul Salacz utca
Telefon 1059. Telefon 1059.

(Ca 2270)

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI.

SITUAȚIUNE SUMARA.

1914.		1915.	
19 Iulie		11 Iulie	18 Iulie
ACTIV			
153 420 721	} stoc } metalic	aur (monete)	165 493 242
—		„ (depozitat)	25 220 000
210 060 619		„ (lingouri)	205 000
56 639 898		trate și disponibil consolid. ca aur	73 814 560
834 240		Argint și diverse monete	545 279
187 837 628		Efecte scontate	210 955 807
52 505 045		{ 27 606 850 Impr. pe ef. publice	25 166 600
11 273 958		{ 48 780 800 Impr. pe ef. publ. în ct. crt.	48 878 800
—		{ 24 898 195 23 882 105 din care nu s'au ridicat lei	23 876 723
11 273 958		Imprum. Statului de 15 milioane fără dobândă (1901)	11 273 958
16 762 877		Imprumutul statului la cmt crt pe bonuri de tezaur 3% aur (1914/1915.)	221 974 938
4 036 281		Efectele Capitalului social	10 660 471
6 726 273		Efectele fondului de rezervă	16 411 177
1 075 656		„ amort. imobil. mobil. și mașinilor	3 956 631
213 302		Imobile	6 737 918
132 150 117		Mobilier și mașini de imprimerie	1 110 861
143 460 930		Cheltuieli de Administrațiune	54 999
23 279 476		Efecte și alte valori în păstrare	137 522 541
23 988 500		Bonuri de tezaur 3% aur în gaj p. Imprum. Statului	300 000 000
14 897 559		Efecte în gaj și în păstrare provizorie	160 396 644
841 101 818		Conturi curente	17 086 091
12 000 000		Conturi de valori	21 879 354
87 179 870		Conturi diverse	33 478 855
5 526 192			467 064 825
429 941 661		PASIV	
3 810 594	Capital	12 000 000	12 000 000
629 899	Fond de rezervă	39 780 616	39 780 616
17 807 221	Fondul amort. imobil. mobil. și mașinilor	5 907 700	5 907 700
275 611 047	Bilete de bancă în circulațiune	668 663 977	670 553 767
58 595 340	Profit și Pierdere	4 902 667	4 902 667
841 101 818	Dobânzi și beneficii diverse	480 314	786 832
	Conturi curente și recipise la vedere	67 481 578	67 848 592
	Efecte și alte valori de restituit	597 919 225	596 250 510
	Conturi diverse	69 928 748	70 625 984
	Taxa: Scont 6%, Dobânda 7%.	14 670 642 825	1 468 656 668

Frisch Károly

Temesvár-Józsefváros, Hunyadi-ut 64.

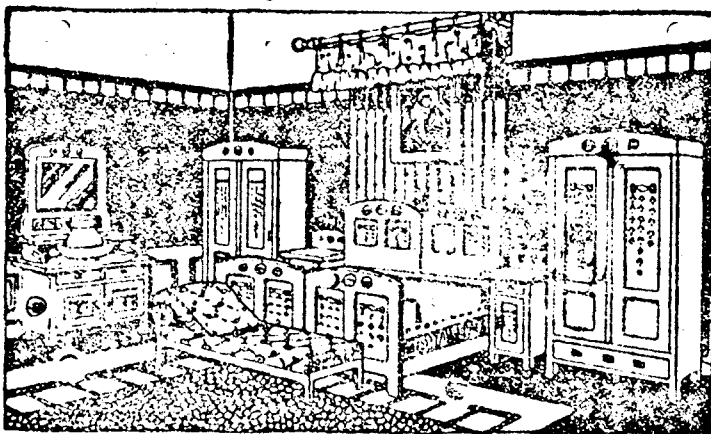
Măstru de Impletituri de sârmă și de site.

Execută îngrădiri de poieni, parcuri și cruci mormântale, impletituri pentru site pentru nisip și pietriș, aparatoare de schintel pentru hornuri de locomobile cu aburi, etc.

Magazin de site, sârme fine, contrapulte, pentru economie și pentru casă, — cu prețuri foarte ieftine.

(Fi 2104)

STEFAN SLADEK jun. fabrică de mobile
VARȘET, strada Kudritzner numărul 44—46. Cea mai renumită
mare fabrică de mobile
din sudul Ungariei (Versecz).

Pregătește mobilele cele mai moderne și luxoase cu prețuri foarte moderate.

Mare depozit de piane excelente, covoare, perdele, țesături foarte fine și mașini de cusut. — (Sa 113)

Premiat Expoziția internaț. de modă, Paris 1911: Grand Prix și med. de aur
Expoziția univ. din Roma 1911: Grand premiu și medalia de aur

La

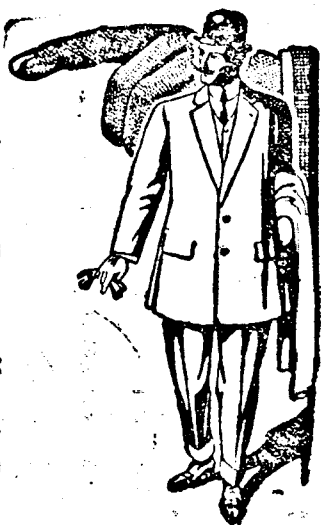
„Croitoria universală”

I. PETRAȘCU**SIBIU, Str. Cisnădiei 30**

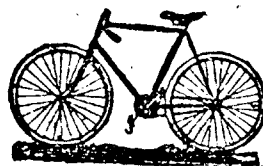
Telefon nr. 172.

: Croitorie civilă și militară :

Mare depozit de stofe engleze și indigene, precum și totfelul de articole militare. (1845—30).

Ha 2186

F. HACK

mecanic

Sibiu-Nagyszeben, Dragoner-wache nr. 2.
lângă WILHELM ANDREE.Execută totfelul de lucrări în bransa aceasta și anume:
mașini de cusut, biciclete, gramofone, aparate cinematografice, aparate fotografice, instrumente speciale și brevetate, precum și introducerea curentului electric și
rețea telefonică.

Serviciu prompt și conștiințios. :: :: Prețuri ieftine.

NOUĂ
prăvălie
de obiecte
mecanice.**NOUĂ**
prăvălie
de obiecte
mecanice.

Cu stimă aduc la cunoștința on. public din localitate și din provincie, că în

Timișoara-Cetate (Temesvár-Belv.) Losonczi-tér 16,
lângă biserica catedrală, am deschis.**O excelentă prăvălie de obiecte mecanice**

corespunzătoare tuturor cerințelor moderne. — Țin în depozit cele mai bune mașini de cusut, biciclete și fonograme; execut totfelul de lucrări în bransa mea, cu prețuri moderate și pe lângă garanță.

Cu deosebită stimă: **Schuster Gusztáv,** mecanic

fost conducător al atelierului mecanic a lui STAM. (Su 2211)

SZLANNÁR ÉS RÓTHîntreprindere de pictură de sticlă,
altare, biserici și sticlărie decorativă**Oradea-mare (Nagyvárad), Arany-János-u. 14.**

(Sa 2166)

Execută foarte frumos pictarea de sticlă,
biserici, altare, icoane și fresco, totfelul de
lucrări de marmoră. Execută decorațiuni de
sticlă, lucrări de mozaic italiene și americane.
Aurături și pictarea tablourilor staționare.**NOUĂ**
prăvălie de
instrumente
muzicale!**PULTER VENCEL**

fabricant de instrumente muzicale

Marosvásárhely, Deák Ferenc-u. 7.
(Lângă Palatul Cultural).

Depozit bogat și foarte bine sortat de VIOLINI noi și vechi și pentru școală, CITERĂ și clarinete, INSTRUMENTE DE SUFLAT, harmonice și părți de instrumente etc. etc. GRAMOFOANE și PLĂCI în asortiment bogat. CORZI (strune) din străinătate cu ton curat pe lângă garanță. — Reparaturile se execută prompt și conștiințios.

(Pu 1847)

CEL MAI MODERN INSTITUT TIPOGRAFIC
ROMÂNESC DIN UNGARIA ȘI TRANSILVANIA**„CONCORDIA”**
SOCIETATE
PE ACȚIUNI
ARAD, STR. ZRINYI
NRUL 1/a.

Fiind aprovizionat cu cele mai moderne mașini din străinătate și patrie, ca: mașini de cules, mașini de tipar, mașini de tăiat și mașini de vărsat oțel, precum și cu cele mai moderne litere, primește spre executare totfelul de opuri, reviste, foi, placate, registre, tipărituri pentru bănel și societăți, precum și tipărituri advocaționale, învătări de logodnă, cununie și pentru petreceri. Anunțuri funebre se execută cu cea mai mare urgență. Se execută tot felul de lucrări de aceasta bransă de la cele mai simple până la cele mai fine. — Executare promptă. — Prețuri moderate.